

Preek dochtertje van Jairus 1 juli 2018

Lieve gemeente,

Onlangs is in Utrecht het nieuwe Kinder ziekenhuis geopend voor kinderen met kanker.

Het zijn een aantal woorden waarvan je wilt dat die niet bij elkaar horen.

Want het is zo verschrikkelijk tegenstrijdig: kinderen met kanker.

Dat hoort gewoon niet bij elkaar.

Kinderen horen niet een zo ernstige ziekte te hebben en zij horen niet te sterven.

Maar toch gebeurt het.

Al heel jong kunnen kinderen een ziekte krijgen waardoor ze niet kunnen blijven leven.

Maar ook zijn er genoeg mensen om ons heen die hun volwassen kinderen verliezen door een ziekte of door wat voor oorzaak dan ook.

En geheel tegen de wetten van de natuur moet je dan als ouder je kind begraven.

Het behoort tot de ergste dingen die een mens kunnen overkomen.

Vandaar dat we de man uit het verhaal van vandaag, Jairus, zo goed kunnen begrijpen.

Zijn angst en zijn paniek.

Maar hoe zit het met de wonderverhalen in de Bijbel.

Uiteindelijk wordt Jairus' dochter weer beter, maar zo gaat het in ons leven vaak niet.

Hoe moet je dit verhaal lezen als je eigen kind ziek is en niet meer beter wordt?

Waarom zijn jouw gebeden niet verhoord, toen je kind stierf?

Hoe zit het met die genezingsverhalen in de Bijbel?

Het is onwaarschijnlijk dat deze verhalen historisch betrouwbaar ofwel echt gebeurd zouden zijn.

De evangelisten hebben ze verteld met een ander doel.

Preek dochtertje van Jairus 1 juli 2018

Allereerst met de bedoeling om aan de lezers van het evangelie, de eerste christelijke gemeenten en uiteindelijk nu ook aan ons duidelijk te maken hoe bijzonder Jezus geweest is.

Om het unieke van hem te benadrukken.

God werd zichtbaar in hem, juist in zijn houding naar mensen toe.

In de ontferming en de betrokkenheid op mensen.

Dat willen die verhalen in de eerste plaats vertellen, maar er is meer.

In zo'n verhaal worden ook onze levenservaringen verbonden met geloof en vertrouwen.

Want waar gaat het in de wonderverhalen om?

In de ziekte die mensen hebben, ze kunnen niet lopen, niet zien of niet horen, daarin zie je hun angst en hun nood.

En Jezus stelt daar vertrouwen tegenover.

Hij zet ze weer rechtop op de benen en opent hun ogen of hun oren.

Daarom staat er ook heel vaak: je geloof heeft je gered.

Vertrouwen heeft mensen gered van hun angst.

Daarom zijn wonderverhalen eigenlijk verlossingsverhalen, die laten zien hoe sterk de macht van het vertrouwen is tegenover de angst die mensen in zijn greep kan houden.

Als je nu met zulke ogen naar deze wonderverhalen kijkt, dan gaat het niet alleen over mensen die toen ziek waren en door Jezus genezen werden, maar dan gaat het ook over ons.

Over ons leven en hoe het met ons gaat.

We kunnen onszelf dan herkennen in de zieke vrouw en in Jairus en zijn dochter.

Want wat gebeurt er.

Jairus vraagt wanhopig om hulp omdat zijn dochter in levensgevaar is.

En dan wordt het verhaal over het dochtertje van Jairus onderbroken door een verhaal over een ontmoeting met een vrouw.

Preek dochtertje van Jairus 1 juli 2018

Twee verhalen over genezing die door elkaar heen lopen en vol symboliek zitten.

Maar ook vol menselijk leed.

De vrouw is door haar ziekte onrein, al jarenlang.

Ze is daarmee verstoten uit de samenleving omdat je haar volgens de Thora niet mag aanraken en zij mag ook zelf niemand aanraken.

Ze leeft in een sociaal isolement buiten de gemeenschap.

Van alles heeft ze geprobeerd, niks heeft geholpen en nu probeert ze om met Jezus in contact te komen.

Ze doet het op eigen initiatief en dat is heel wat in die tijd.

En ze raakt heel doelbewust de kleren van Jezus aan en daarmee doet ze al twee dingen fout:

Als fatsoenlijke vrouw doe je dit niet en omdat ze volgens de godsdienstige wet onrein is mag ze ook niemand aanraken.

Vandaar dat ze dit liefst zo ongemerkt mogelijk wil doen, maar ze heeft er wel alle vertrouwen in dat het zal helpen.

En door dat vertrouwen helpt het haar ook.

Het geeft haar nieuwe kracht.

Maar ook Jezus voelt dat, dat er kracht van hem uitgaat, daarom zegt Jezus ook niet tegen haar: 'Ik heb je gered', maar 'Je vertrouwen heeft je gered.'

Het was een roekeloos vertrouwen, nodig om het taboe en de schaamte te doorbreken en om de vrouw weer een nieuw leven te geven.

En Jezus beantwoordt dat vertrouwen door de vrouw te zien en te bevestigen.

Dat ze er mag zijn, dat ze recht van bestaan heeft.

Is het de aanraking van Jezus die haar wereld verandert?

Of is het haar eigen kracht, moed en vertrouwen?

Is dat het wonder?

Preek dochtertje van Jairus 1 juli 2018

Eigenlijk zou het geen wonder moeten zijn dat mensen elkaar durven aanraken en aankijken.

Of iemands hand vastpakken en zeggen: 'Sta op, ontwaak, je leven mag beginnen.'

Wat kan er met de dochter van Jairus aan de hand geweest zijn.

Jairus hield zielsveel van haar, dat kun je merken uit het verhaal.

Maar hoe had hij haar opgevoed?

Had hij haar te veel beschermd tegen de boze buitenwereld.

Te bezorgd geweest misschien?

Heeft ze onder een glazen stolp geleefd, altijd het goede voorbeeld moeten geven als dochter van de synagoge-leider.

Lag er daardoor teveel druk op haar en werd er extra op haar gelet?

En is ze nu misschien vastgelopen, omdat ze het gevoel had niet meer aan de eisen en verwachtingen van haar ouders te kunnen voldoen.

In Israël werd een meisje als volwassen beschouwd wanneer ze 12 jaar werd.

Wie weet wist dit zo beschermd opgegroeide meisje niet hoe ze nu verder moest en hoe ze deze grens naar de volwassenheid moest oversteken.

Je zou kunnen zeggen dat ze als verlamd was, geveld door angst voor de toekomst en misschien angst om niet te kunnen voldoen aan de verwachtingen van haar ouders of omgekeerd angst om het veilige ouderlijk huis te verlaten en op eigen benen te staan.

Bij ons gaan kinderen van 12 jaar naar de middelbare school.

Ook een overgang die voor bezorgde ouders moeilijk is, maar die ook voor kinderen heel spannend kan zijn.

Het kan angst geven die je kan verlammen.

'Meisje, sta op' zegt Jezus tegen haar.

Je mag je angst los laten en je mag putten uit de kracht die in jezelf zit.

Preek dochtertje van Jairus 1 juli 2018

Als jonge volwassen vrouw mag je een nieuw leven beginnen.

En Jairus mag zijn dochter laten gaan.

Hij hoeft haar niet helemaal los te laten, maar hij moet aanvaarden dat ze is zoals ze is en een eigen leven zal gaan leiden.

'Geef haar wat te eten' staat er ook nog bij dat Jezus zegt.

Ik vroeg me door dit zinnetje af of het meisje misschien anorexia had, waardoor ze niet kon eten.

Een ziekte die ook door angst wordt veroorzaakt en door het gevoel anders te moeten zijn dan je bent.

Twee genezingsverhalen die gaan over twee vrouwen, maar die uiteindelijk ook over ons gaan.

De verhalen houden ons een spiegel voor en op wie lijken we?

Op Jairus, angstig en overbezorgd voor onze kinderen en wat hen wel niet kan overkomen.

Of lijken we op zijn dochter: verlamd door het gevoel altijd tekort te schieten en niet in staat de overgang te maken tot een zelfstandig, volwassen leven.

Of lijken we op de vrouw, die het gevoel heeft altijd maar te moeten geven en leeggezogen te worden.

En tenslotte kunnen we nog lijken op de klagers, die Jezus uitlachen.

Met hun cynisme laten ze zien er geen cent vertrouwen in te hebben dat dit nog goed gaat komen.

Allemaal mensen waar wij op kunnen lijken en die ons een spiegel voorhouden.

We kunnen ons nog afvragen wat Marcus heeft willen zeggen met deze verhalen.

De mensen voor wie hij zijn verhalen schreef, zijn de mensen van Galilea en Judea, verslagen in de oorlog van het jaar 70 tegen de Romeinse bezettingsmacht.

Preek dochtertje van Jairus 1 juli 2018

Zij leefden in een maatschappij vol wanhoop, wanorde en desillusie.

Aan hen vertelt Marcus zijn verhaal over een mens, Jezus, die van stad tot stad reisde, een leraar.

Iemand die verkondigt dat het koninkrijk van God spoedig zal komen, maar dat niet per se in grote redevoeringen duidelijk maakt, maar vooral in zijn manier van doen, zijn omgang met mensen die aandacht nodig hebben.

Grote menigten mensen die gedoopt willen worden en hun leven willen omkeren.

En kleine, vergeten mensen in hun wanhoop: verlamde mannen die weer opstaan, uitgestoten vrouwen die genezing zoeken, ouders met stervende kinderen.

En als je het dan hebt over een vrouw die 12 jaar lijdt aan bloedvloeiingen en een meisje dat 12 jaar oud is, dan weet je: dit gaat over de 12 stammen van Israël.

Zij bloeden onder de bezetting door het Romeinse Rijk en zij zien dat hun toekomst wordt bedreigd, ja zelfs op sterven na dood is.

En aan deze mensen, die de weg kwijt zijn, vertelt Marcus een verhaal over een mens die een andere maatschappij, een andere toekomst vertegenwoordigt.

Jezus komt een gewonde mensheid helen.

Alleen zo kun je dit soort verhalen lezen, vanuit dat grote perspectief.

Anders zouden de genezingen in de evangelieverhalen volstrekte willekeur zijn, want waarom zij dan wel en zoveel anderen niet.

En dat is precies die letterlijke interpretatie waar veel mensen zich boos over maken.

De evangelieverhalen over Jezus hebben een andere betekenis: genezingsverhalen zijn tekenen dat een andere wereld mogelijk is.

Preek dochtertje van Jairus 1 juli 2018

En dat is zo ondenkbaar, zo onzegbaar bijna, toen al en nu nog steeds, dat het wordt verteld via verhalen: het meisje is niet dood, maar slaapt. Dat wil zeggen een volk dat dood lijkt, waar geen toekomst meer in lijkt te zitten, blijkt niet geheel verslagen en kan tot leven worden gewekt. Het zijn verhalen die het vertrouwen in een andere toekomst kracht willen geven.

In het evangelie begint die toekomst al, dat koninkrijk of die nieuwe wereld van God.

Dat blijkt uit dit soort genezende ontmoetingen.

En het overstijgt sociale, culturele en religieuze grenzen.

De genezingen zijn geen kunstjes en al helemaal geen willekeurige kunstjes, maar staan in dienst van achtergestelde mensen en geven hen een nieuwe kans.

Het evangelie is juist een verhaal tegen ellende waar we wel iets aan kunnen doen.

Er wordt vertrouwen van ons gevraagd.

Vertrouwen in de mogelijkheid van die andere wereld, tegen alle cynisme en soms zelfs tegen beter weten in.

Dan nog, juist dan, dat vertrouwen laten horen en zien.

Amen